2013

TERAPIA OKUPAZIONALA LAGUNTZA GOIZTIARREAN

COLEGIO PROFESIONAL DE TERAPEUTAS OCUPACIONALES DEL PAÍS VASCO/
EUSKADIKO TERAPEUTA OKUPAZIONALEN LANBIDE ELKARGOA

TERAPIA OKUPAZIONALA LAGUNTZA GOIZTIARREAN

BILBO, 2013KO URTARRILA.

ARGITARATZAILEA:

Euskadiko Terapeuta Okupazionalen Lanbide Elkargoa-ETOLE.

LAGUNTZAILEAK:

Kulunka. Garapen arazodun haurrei laguntzeko elkartea.

Garatu. Haurraren garapenerako zentroa.

HELBIDEA:

Euskadiko Terapeuta Okupazionalen Lanbide Elkargoa
Agirre Lehendakaria, 30 – 3.a esk.; 48014 Bilbo (Bizkaia)
Telefonoa: 644 524 492

TERAPIA OKUPAZIONALA LAGUNTZA GOIZTIARREAN

TERAPIA OKUPAZIONALAREN ROLAREN OINARRIAK LAGUNTZA GOIZTIARREKO TALDEETAN

Terapeuta okupazional pediatrikoak eguneroko jardueren prebentzio, diagnosi funtzional, esku-hartze eta ikerketan egiten du lan, jarduera horiek egiten diren esparruetan, funtzio independentea areagotzeko eta egunerokotasunean arazoak dituzten haurren garapena hobetzeko. Lan horren barruan kokatzen da eginkizunak edo ingurua moldatzea ahalik eta autonomia handiena lortzeko eta bizi-kalitatea hobetzeko.

Terapeuta okupazionalek eguneroko jarduera guztietan trebetasuna eta autonomia garatzen laguntzen dute. Jarduera horiek hiru arlotan banatzen dira:

- eguneroko bizitzako oinarrizko jarduerak: joan-etorriak, autonomia jateko orduan (irensmena, janarien arteko iragatea, ahoko zentzumena), higienea (esfinter-kontrola, garbitasuna), janztea/eranztea, leku-aldaketak...
- eskola-jarduerak (ikasketa, idazmena, curriculumera edota hesi arkitektonikoetara berariazko moldaketak).
- jolasa: jolas-abilezia garatzeko laguntza tresna garrantzitsu gisa, bai sozializaziorako bai ikaskuntzarako, ingurua eta jostailuak berak moldatu beharra dagoela ahaztu gabe.

Badira urte batzuk Terapia Okupazionaleko Gradu-ikasketak Espainiako unibertsitate gehienetan irakasten dira, eta honako hauek dira ikasgaietako batzuk: *Teknologia berriak eta laguntza teknikoak erabiltzea pertsonaren autonomia garatzeko; Independentzia funtzionalerako jarduerak: Jarduera Okupazionala hezkuntzan, jolasean eta aisialdian El análisis ocupacional y la actividades técnico-terapéuticas, Terapia Ocupacional para la Autonomía Personal: actividades de la vida diaria; Egokitze funtzionala, laguntza eta ergonomia produktu eta teknologiak* dira, esaterako, derrigorrezko ikasgaien artean dauden batzuk, ikasketetako corpus teoriko-praktikoan agertzen direnak, eta inongo beste titulaziotan aurkitu ezin daitezkeenak.

Horrela, terapeuta okupazionala da esku hartzeko profesional egokiena haur bati zailtasunak sortzen zaizkionean bere eguneroko bere jarduerak egiteko, bere buruarekiko, hirugarrenekiko eta bere inguruarekiko.

FUNCIONES DEL TERAPEUTA OCUPACIONAL EN EL EQUIPO DE ATENCION TEMPRANA

Terapeuta okupazionalaren esku-hartzea hasten da pertsonaren eta bere garapena oztopatzen ari daitezkeen faktoreen (zentzumenezko eta mugitzeko abileziak, tonu muskularra, praxia, mugikortasun fina, bi aldetako integrazioa, koordinazioa, pertzepzio alorreko zailtasunak edota abileziak, etab.) eta adinekoak bizi duen testuinguru naturalaren **ebaluazio funtzionala**rekin; adinekoaren eta bere familiaren nahi eta beharrak hartu behar dira kontuan, bai eta jokamolde-ereduak ere (errutinak, ohiturak).
Ikusitako zailtasunen izaeraren arabera, terapeuta okupazionalaren **esku-hartzea** honakoa izan daiteke:

- **Konpontzailea/zuzentzailea**: haurraren arazo nagusia bereak baino ez diren zailtasunetan badago, esku-hartzea azpian dauden zailtasunak konpontzera bideratuko da, bere zereginetarako oztopo direnak, eta zentzumenezko eta mugitzeko funtzioa, hala nola funtzio kognitiboa zein pertzepzio alorreko funtzioa hobetzen ahalegintzera.

- **Orekatzailea**: haurraren ezaugarri pertsonalek edo inguruarenek zereginak modu eraginkorrean gauzatzea galarazten dutenean, esku-hartzea zailtasun horiei aurre egiteko metodo orekatzailea erabiltzera bideratuko da: eginkizuna aldatu, objektuak moldatu edo teknologia erabili, ingurunea aldatu, laguntza-produktuak erabili.

- **Hezkuntzazkoa**: jarduera haurrari moldatzea beharrezkoa denean, eta jarduera hori egiteko haurrari eta familiakoei erakutsi behar bazaie eta hezi behar badira, modu eraginkorrena lortzen saiatu jarduera hori era autonomoan egin ahal izan dezan: jardueraren azterketa, jardueraren mailaketa, aurreraka edo atzeraka kateatze bidezko metodoa…

Esparru honetan, terapeuta okupazionalaren **lanerako erremintak** hauek dira:

- xedea duen jarduera (adinekoarentzat esanguratsuak diren jardueren diseinua bere zeregina hobetzeko asmoz), gehienbat jolasa duena oinarri.

- aldaketak eta moldaketak materialetan (jostailuak, mahai-tresnak, eskola-materiala, arropa…) zein inguruan (komunak, logela, sukaldea, altzari egokiak, argiztatzea…), eta irisgarritasuna eta diseinu unibertsala sustatuko dira.

- laguntza teknikoak; aholkularitza eta entrenamendua:
  - mugimenduak eta leku-aldatzeak erraztea (gurpildun aulkiak, kokatzeko eta modu autonomoan esertzeko sistemak).
  - igotzeak, lekualdatzeak eta transferentziak erraztea (garabiak edo transferitzeko beste laguntza batzuk; egokitutako ibilgailuak; arrapalak, ainguraketak…).
  - higienea erraztea (komuneko hamakak, heldulekuak ipintzea, jarrera kontrolatzaileak…).
  - segurtasuna (alarmak, adierazgailuak, ohartarazleak, seinaleztatzea).

- teknologia berriak jolasteko, ikasteko eta komunikatzeko erreminta gisa (azterketa eta sarbide-egokitzapena).

- ferulak eta hesgailuak jartzeko teknikak jarreren kontrola eta funtzionaltasuna hobetzeko eta itxuragabetasunak saihesteko (Kinesio Taping, TheraTogs, Spio).

Laguntza goiztiarrean Terapeuta Okupazionalek gehien erabiltzen dituzten ereduak honako hauek dira: Neurogarapena, Giza Okupazio Eredua, Zentzumen Integrazioa eta DIR/Floortime.

TERAPEUTA OKUPAZIONALAREN FIGURA LAGUNTZA GOIZTIARREKO TALDEETAN SARTZEARI BURUZKO DATUAK EUROPAN

Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseiluak 2010eko urrian egindako "Arreta goiztiarreko eredua Euskal Autonomia Erkidegorako" txostenak atal bat eskaintzen dio laguntza goiztiarreko taldeari eta talde hori osatu behar dutenei, ondorengo legegintza-markoari begira orientabide gisa. Bertan, ez da terapeuta okupazionalaren figura aipatzen, baina azpimarratu beharra dago txostena egiteko figura horren aditu-iritzia kontuan hartu dela. Hala ere, txostenak, era berean, beste txosten bat aipatzen du: "Atención Temprana: Análisis de las situaciones en Europa; aspectos clave y recomendaciones –Laguntza Goiztiarra: Europako egoeren azterketa; giltzarriak eta gomendioak-", European Agency for Development in Special Needs Education erakundeak egina (2005); bertan, profesional hori Europako talde gehienetan agertzen da (herrialde batzuetan terapeuta okupazionala berariaz aipatzen ez den kasuetan, esan beharra dago beste kategoria batzuk ere ez direla aipatzen, eta deskripzio orokorra agertzen da).

Ondoko eskeman Europako hainbat herrialdetan laguntza goiztiarra osatzen duten taldeko profesionalen sintesia aurkezten dugu; beltzez azpimarratuta daude terapeuta okupazionalak dituztenak.

HERRIALDEA	**ESPARRUA**		
	Health	**Social**	**Education**
Austria	MD, Nurses Physiotherapists, Speech therapists, **Occupational therapists** Psychotherapists, Psychologists	Social worker Social pedagogues	Child minder (day-care) Kindergarten teacher Special kindergarten teachers Therapists (speech…)
Belgium [French speaking community]	Nurses, social workers, psychologist...	Nurses, social workers, psychologist...	Nurses, social workers, psychologist...
Cyprus	obstetricians, paediatricians,	Social workers, psychologists	Special education teachers who are classified as specialising

	specialised paediatricians, paediatrician clinical genetics, paediatric neurologists, child psychiatrists Nurses: midwives, health visitors, genetic nurse, mental health nurses Other: genetic counsellors, clinical psychologists, physiotherapists, speech therapists, **occupational therapists**	Carers.	in:Teaching children with specific learning; functional, adjustment disabilities; Teaching children with a hearing impairment; Teaching children with a visual impairment; Special physical education; Music therapy;Speech therapy; **Occupational therapy**; Physiotherapy; Psychology.
Czech Republic	Nurses, MDs, psychologists	Social workers	Special teachers, psychologists, social workers, parents as models
Denmark	Family Doctor Midwife, Health nurse	Social workers Educators	Social workers Educators Nursery school
Estonia	Infant paediatrician, geneticist, neurologist, psychologist	Social workers, child protection specialists, support assistants, Doctor, medical specialist, nurse, social worker, special education teacher, speech therapist, physiotherapist, **occupational therapist**, psychologist	Teachers of preschool childcare institutions, special education teachers, speech therapists, **occupational therapists**, physiotherapists, health care professionals, Special education teacher, speech therapist, psychologist, social pedagogue, children's psychiatrist
Finland	Nurses, doctors, psychologists, social workers	kindergarten teachers (and special teachers), social workers. Special health care	kindergarten teachers (and special teachers), social workers. Special health care staff,

		staff, therapists etc.	therapists etc.
France	Médecin pédopsychiatre directeur, Assistante sociale, Puéricultrice ou Éducatrice spécialisée, Orthophoniste, Psychologue, Psychomotricienne, Médecin de rééducation fonctionnelle, kinésithérapeute ou **ergothérapeute** travaillant en complémentarité	médecin pédiatre, d'éducateurs de jeunes enfants, d'auxiliaires de puériculture et d'assistantes maternelles	Professeurs des écoles ; ATSEM et aides éducateurs ; Psychologue, rééducateur et enseignant spécialisé du RASED (Réseau d'Aides Spécialisés aux Élèves en Difficultés) ; Médecin de la PMI
Germany (Bavaria)	Social workers, doctors, **occupational therapists** Educators, psychologists, physiotherapists, speech therapists	Social workers, doctors, **occupational therapists** Educators, psychologists, physiotherapists, speech therapists	Social workers, doctors, **occupational therapists** Educators, psychologists, physiotherapists, speech therapists
Greece	Paediatricians, psychologists, social workers, speech therapists, **ergo therapists**, physiotherapists, nurses	specialists in different areas	Educators, school psychologists, social workers, speech therapists, **ergo therapists**, physiotherapists, child-psychiatrists or child-neurologists
Hungary	General Paediatrician, child neurologist, and health visitors (coordinating role is not defined), speech therapist, physiotherapist, sometimes special teacher, conductor, psychologist, nurse	Social worker, nurses, speech therapist, physiotherapist, special teacher, paediatrician, medical specialists (child neurologists, child psychiatrists)	Special teachers with different focus, speech therapist, physiotherapist, social worker, kindergarten teacher, psychologist (psychiatrist and child neurologist in some cases)

Iceland	Doctors, nurses, midwifes, psychologist	Doctors, pedagogues, social workers, speech, hearing and blind therapists	Teachers, supporters, psychologists, teacher counsellors, speech therapists
Ireland	Consultant paediatricians, community paediatricians, physiotherapists, **occupational therapists**, speech and language therapists, social workers, psychologists, family support workers, nurses	Officials from the Department of Social Protection	Primary school teachers , Educational psychological, Special needs assistants, psychologists, speech and language therapists, nurses, **occupational therapists**
Latvia	Physicians, nurses, midwifes, dentists, physiotherapist; **ergo therapists**, psychiatrists; social workers; psychologists	Social workers; social caretakers; social rehabilitation specialist; psychologists	Preschool teachers, nurses, child-minders; speech and language therapists; special education teachers
Lithuania	Paediatrician (as a co-ordinator of the team), social worker/social pedagogue, speech therapist, physiotherapist, special teacher, psychologist, nurse	Social worker, speech therapist, physiotherapist, special teacher, paediatrician, educators, nurses	Speech therapist, physiotherapist, social pedagogue, preschool teacher
Luxembourg	Paediatricians, psychologists, physiotherapists, speech therapists, **occupational therapists**	pedagogues, psychologists, speech therapists, **occupational therapists**	Regular school teachers, educators, special pedagogues, psychologists, speech therapists, **occupational therapists**
Malta	Consultant Paediatrician, Ophthalmologist, ENT Surgeon, Physiotherapist	Trained Volunteers	Teachers, Heads of schools Inclusion Co-ordinators and Kindergarten Assistants.

	Occupational Therapist, Speech and Language Pathologist, Child Psychologist.		
Netherlands	Doctors and nurses Different kind of therapists (speech therapists, physiotherapists, **occupational therapists,)** Behavioral scientists, rehabilitation doctors, social workers	Interdisciplinary team Social workers, communication trainers	Education professionals therapists
NORWAY	Paediatricians, Psychologists, Special education teachers, Social workers, Physiotherapists, **Occupational therapists**	Social worker Counsellor	Special educators, Teachers Psychologists, Speech Therapists, Teachers for hearing and visual impaired, Social worker, Physiotherapist, **Occupational therapists**
Poland	Doctors (family doctors, general practitioners, neurologists and other experts following children's needs), midwives, nurses, rehabilitation experts	Social workers, psychologists	Psychologists, special teachers, speech specialists, physiotherapists, doctors – consultants
Portugal	Medical doctors Nurses Therapists Social workers	Social workers Child carers Nursery	Preschool teachers Psychologists specialised Teachers

	Psychologists		
Spain	neonatologist, paediatrician, neuro-paediatrician, nurses and other health specialists, including psychologist and psychiatrist form mental health, and social workers.	Psychologist, pedagogue, special teachers, speech therapist, physiotherapist and social worker	Pre-primary teachers, special teachers and speech teachers, pedagogue, psychologist and child carers, nurse and a physiotherapist
Sweden	paediatrician or neuro-paediatrician, physiotherapist, psychologist, **occupational therapist**, speech-language pathologist, social worker, and special educator	Social welfare secretaries, psychologists, social workers	Preschool teachers, child minders
Switzerland	Paediatrician, infant nurse, **ergotherapist,** physiotherapist	Professionals for mainstream playgroups	ECI centres:professionals, speech therapist, physiotherapist, psychologist, **ergotherapist**
UK [England]	Physiotherapy, **Occupational Therapy** and Speech, Language and Therapy Services, Paediatricians	Consultant Paediatricians, Physiotherapists, Speech & Language Therapists, **Occupational Therapists,** Dieticians, Social workers, Educational Psychologists, Teachers, Sometimes Portage Home Visitors, Sometimes Teachers HI, VI and/or MSI	Special Educational Needs Co-ordinators Teachers of the Deaf, Teachers of the Visually Impaired, Teachers of the Multi-sensory Impaired Educational Psychologists
UK [Northern Ireland]	Physiotherapy, **Occupational Therapy** and Speech, Language and Therapy Services,	People from a wide range of professional backgrounds Social workers	Teachers of the Deaf, Teachers of the Visually Impaired, Teachers of the Multi-sensory Impaired Educational Psychologists

	Paediatricians		